

Nemzeti Szociálpolitikai Intézet Főigazgatója
Dr. Tóth Tibor úr

Összefoglaló vélemény az ÉrtékVagy! Portál 2. teszteléséről *

Azt a megtisztelő felkérést kaptuk Fülöp Attila Államtitkár úrtól, hogy teszteljük az oldalt. Amit rögtön le kell szögezni, hogy ez már nem az első olyan kezdeményezés, amely úttörő, valós változást ígér és valódi segítség, nem PR kampány.

Úgy ítéljük meg, hogy hatáskör és illetékesség szempontjából a vélemény címzettje Dr. Tóth Tibor Főigazgató úr kell, hogy legyen. Az ő illetékessége az anyagot az Államtitkárság felé továbbítani, megjegyzésekkel, észrevételekkel ellátni.

Alapvetés, hogy a rendelkezésre álló képtelenül rövid idő teljes véleményezésre nem ad lehetőséget. **Ugyanakkor mi 6 hónapig nem kaptunk választ (!), Mi a jelentősen megkésett válaszra 5 napon belül reagálunk.**

Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy nekünk most a kritika és nem a dicséret a feladatunk. A következőket állapítottuk meg:

- 1) Az, hogy a portál létrejön, megfelel a kor kihívásainak, a digitális tér egyre inkább elterjedőben van. Ugyanakkor ez a projekt hátránya is, mivel csak erre felkészült emberek tudják majd használni.

Tapasztalatainkra épülő meggyőződésünk, hogy egyre több megváltozott munkaképességű személy áll a digitális kompetencia azon szintjén, amely lehetővé teszi az oldal használatát. Ez nyilvánvaló összefüggésben áll a digitális világ térnyerésével, illetve a koronavírus világjárvány okozta következményekkel, a „kontaktmentes(ebb)” élet elterjedésével. Emellett a Portál olyan innovatív megoldásokat alkalmaz, mint a munkakör ajánló rendszer, vagy a munkakörök megfelelőségi rangsorszámítása, amelyek egyéb, nem digitális platformokon nem lennének kivitelezhetőek. Továbbá a digitális írástudással küzdő megváltozott munkaképességű személyek számára kialakításra került a szintén innovatív, mentori rendszer, amely a digitális kompetencia hiányából fakadó hátrány ledolgozására szolgál.

De természetesen azon megváltozott munkaképességű ügyfelek számára, akik nem kezelnek számítógépet, azok számára az EFOP-1.1.1-15 projekt irodáiban dolgozó tanácsadók továbbra is segítséget biztosítanak az ország 42 városában, hogy segítsék az álláskeresést és elhelyezkedést.

Elfogadjuk. (A mentori rendszer azonban nem minden gondnokság alatt álló személy részére elérhető). Csak megjegyzésként.

- 2) A honlap jobb alsó sarkában az elérhetőseget eltakarja a Széchenyi 2020. logo.

A logó egy kattintással eltüntethető a logó felett elhelyezkedő, lefelé mutató nyíllal.

Elfogadjuk.

- 3) Az adatkezelési tájékoztató tartalmában kis és nagybetűk random követik egymást, helyesírási hibák is akadnak.

Javításra került.

Elfogadjuk.

- 4) Az Álláskeresőknek tájékoztatóban az 5-ös pontban foglaltakhoz létfontosságú volna, az általunk hat hónapja elkészített „A pszichoszociális fogyatékoság definíciója” c. anyag jogi környezetbe emelése és itteni felhasználása. Ugyanebben a részben is random változnak a kis és nagybetűk.

Az említett anyag „jogi környezetbe emelése” nem tartozik az NSZI kompetencia körébe.

Elfogadjuk.

- 5) A Munkaadóknak tájékoztatóban kisbetű és nagybetű problémák akadnak.

Javításra került.

Elfogadjuk.

- 6) A Mentorok tájékoztatóban kisbetű és nagybetű problémák mutatkoznak. Tartalmilag úgy véljük, hogy semmi szükség a mentorok profilképére.

A profilkép feltöltése nem kötelező, csak lehetőség.

Elfogadjuk.

- 7) A VI. Mentorok pont alatt a C pont két kiemelt bekezdése különösen aggályos és jogszerűtlen. Gondnoksági esetekben gyakorlatilag kizárt.

A mentori szolgáltatás igénybevétele lehetőség, nem kötelező. Az az álláskereső, aki szeretné, hogy egy vele élő kapcsolatban álló segítő bonyolítsa le az állásra jelentkezést, és a segítő a portálon regisztrálva van, ott lehetséges ennek a szolgáltatásnak az igénybe vétele. Kifejezetten több helyen jelezzük az álláskeresők számára, hogy csak olyan mentort jelöljenek meg, akivel a való életben is segítői kapcsolatban állnak. A mentori szolgáltatás során a mentor regisztrációja jóváhagyáshoz kötött. A mentort a Portálon való tevékenysége során szabályok kötik, amelyek a felhasználási feltételekből és az alábbi oldalon foglaltakból ismerhetők meg teljes körűen. A mentorok számára előírásra került, hogy olyan ügyfelek esetében, akik ismeretlenül jelölik meg őt mentorként, ott nem járhatnak el, ezt jelenteniük kell az adminisztrátorok felé. Az adminisztrátor ebben az esetben a mentori kapcsolatot megszünteti.

Amennyiben az Álláskereső önkéntes döntése során engedélyezi, hogy a nevében a mentor az álláskeresés és jelentkezés során eljárjon, akkor ezzel felhatalmazza a mentort arra, hogy a mentor a nevében állásra jelentkezzen. A mentori szolgáltatás igénybevételét és a mentort az álláskereső egy kattintással törölheti.

Részben elfogadjuk. Azonban jogilag ez még mindig kizár rengeteg gondnokság alatt álló klienst.

- 8) A Megváltozott munkaképességű álláskereső vagyok pontban a sikertörténetek jó gondolat, a tékép különösen hasznos. A regisztrációhoz ne legyen feltétel az E-mail cím megléte, az ok egyszerű: nincs mindenkinek, a legtöbb kliens esetében már annak is örülhetünk, ha a Portált értelmezni tudják, ne kényszerítsük őket újabb feladatokra.

A Portál használata - természetéből fakadóan - alapvető számítástechnikai tudást igényel, amely tudásszint összeegyeztethető egy e-mail fiók meglétével, használatával. Emellett az előregisztráció, tehát az e-mail címes megerősítés

lépése informatikai szempontból is elengedhetetlen, ugyanis kártékony scriptek, illetve rosszindulatú terheléses támadások ellen is véd.

Elfogadjuk.

- 9) A Megváltozott munkaképességű munkavállalót keresek ponthoz tisztázzuk (bár ez inkább az ÉFOÉSZ hatásköre), hogy az értelmi fogyatékos, értelmileg akadályozott összetételek helyett az intellektuális szó használandó. Utalva a 4-es pontra, megállapíthatjuk, hogy pszichoszociálisan fogyatékos de jure létezik, de facto nem. Úgyhogy itt a mentális problémával élők összetételét javasoljuk.

Az ÉFOÉSZ nem emelt kifogást az említett résszel kapcsolatban, az NSZI-nél dolgozó, autizmus szakértő átnézte az anyagot és egyetértett annak megtartásával.

Nem fogadjuk el. Az autista szakértő az autizmus szakértője. Ezt a kifejezést kell elterjeszteni, mivel ez nem lealázó. De ez az ÉFOÉSZ-szal egyeztetendő, ami nem jelentheti azt, hogy nem keresik meg őket. A mentális problémákkal élők kifejezés viszont nem jogi kérdés.

- 10) A Hírek pontban több olyan hír is van (bár kisebbségben), mely nem kapcsolódik a foglalkoztatáshoz és a Portál lényegéhez sem. Egyéb felületek állnak rendelkezésre, az általános hírek közzétételére, itt maradni kellene az egyébként is itt elhelyezett és a Portállal összefüggő kérdések közreadása mellett.

A Portál nem kizárólag egy álláskeresésre szolgáló platform, hanem egy, a megváltozott munkaképességű személyek és az őket foglalkoztatni szándékozó munkaadók számára szóló, végletekig részletes tudástár is, így a foglalkoztatáspolitikához „csak” közvetett módon kapcsolódó hírek megjelenítésének is van relevanciája.

A jelzett hírek a tesztelés miatt, teszt hírként kerültek megjelentetésre.

Elfogadjuk.

- 11) Az Impresszum részből hiányoljuk az NSZI vezetőjének nevét.

Javítva.

Elfogadjuk.

- 12) Az Elérhetőség pontban előre jóslhatóan nagyon kevés 1 db. mobil telefonszám. Ezzel kapcsolatban még javasoljuk, hogy a szám ingyenesen legyen hívható.

A technikai feltételek sajnos nem állnak rendelkezésre.

Nem fogadjuk el. Borítékolható az, hogy ezek hiányában a program nem tud sikeres lenni.

- 13) A Jogszabálytár pontban hiányzik a 2007. évi XCII. tv., továbbá hiányoznak releváns kormányrendeletek is. Pénzügyi szabályozók sincsenek. Példa: nincs feltüntetve az a jogszabály, amely a közelmúltban eltörölte a rehabilitációs járulék utáni kereseti határt, amely után adózni kellett.

Javítva.

Elfogadjuk.

- 14) A Portál felső sorában (headline) szerepel a Regisztráció álláskeresőknek, de hiányzik a Regisztráció munkáltatóknak. Javasoljuk, hogy csak a regisztráció szó legyen odáírva, mert kattintás után úgyszólván mindkét fajta regisztrációs forma előugrik.

A Regisztráció álláskeresők részére nyomógombra kattintva az álláskeresői regisztrációs felület jelenik meg. Ennek indokoltsága éppen az Önök által is megfogalmazott, a potenciális felhasználók digitális ismeretének hiányából fakad.

Nem fogadjuk el. Ez nem érv. Ha eddig feltételeztük az alaptudást, akkor itt is tegyük azt. Ráadásul ez pont nem tudás kérdése. A világcégek nem fognak keresgélni, nekik szóló menüpont után.

- 15) A körből kifejezetten tilos és gazdaságtalan volna kihagyni a (részünkről) kilencezer fő otthonban élő, részükre (egyébként is) szükséges számítógépes eszközt biztosítani, ami már rég nem jutalom vagy lehetőség, hanem elengedhetetlen feltétel. Ehhez javasoljuk a Digitális Jólét Programhoz kapcsolódást.

A Digitális Jólét Programhoz való kapcsolódás ötlete jó, azonban a megvalósítás nem kivitelezhető. A számítógépek biztosítása vonatkozásában az NSZI nem rendelkezik kompetenciával és az ehhez szükséges forrásokkal. A Portál létrehozását lehetővé tevő EFOP-1.9.3 projekt 2021. december 31-én véget ér, a Portált az NSZI üzemelteti tovább.

Mint szakembereket, kérjük Önöket, hogy jelezzék a problémát, mind a DJP felé, de az NSZI vezetése felé is, hogy ők is javasolják. Számítógépes elérhetőség ma már nem vágy, gyakorlatilag elengedhetetlen. Ez olyasmi, amit Önöknek is kezelniük kell, ha a megvalósítás nem is az Önök asztala.

- 16) Azonnal szükséges módosítani az 1/2000. kr-t, mert az 56.§ 5. pontjában a megengedő szerkezetet kötelezővé kell változtatni. Az összeget ne az intézményvezető vagy a foglalkozást vezető szakember határozza meg, illetve ne döntés kérdése legyen a kifizetés, hanem a munkáért járó piaci érték legyen mérvadó, melybe az intézménynek beleszólása nincs. Az 56.§ 6. pontja és az 57.§ 2-3. pontja is módosításra szorul.

Ez a Portálon messze túlmutató feladat. A Portál létrehozásában közreműködő informatikai és foglalkozási rehabilitációs szakembereknek a jogszabályok módosítására ráhatásuk nincs.

Elfogadjuk. Viszont kérjük, hogy ezt jelezni szíveskedjenek az NSZI vezetősége felé, mint a honlap körében tett észrevételt.

- 17) A Kézikönyv a lényegét nagyjából tárgyalja, de ennél még inkább felhasználóbarát változat szükséges, mivel nem programozók fogják olvasni, hanem igen szerény számítógépes ismeretekkel rendelkező személyek (is). Pl. a tabfűl kifejezést magam sem hallottam még.

Az egyszerű szövegek és a közérthetőség elvét szem előtt tartva módosításra kerültek a kézikönyvek.

Elfogadjuk.

- 18) Excel táblázat súlyosabb nehézségei, a megváltozott munkaképességű személyek rovatot illetően:**Nem tudjuk beazonosítani a problémát.**

A/ Helytelen a rehabilitációs bizottság leszázalékolt kifejezés. Helyette: rehabilitációs bizottságtól kapott minősített kategóriám: egészségi állapotom mértéke 60 %, vagy:...%..
Nem tudjuk beazonosítani a problémát.

B/ Milyen akadályozottsággal rendelkezik? Itt a KSH megváltozott munkaképességű felmérésének variációit kellene megadni.**Nem tudjuk beazonosítani a problémát.**

C/ Budapesten több kerület - és itt az agglomeráció is legyen beírható - (maximum 5 változat és vidéken szintén legalább 5 település és egy "mindegy" válasz, aminek viszont a km. kérdéssel össze kell kapcsolódnia, mert akkor a távolság lehet meghatározó).**Nem tudjuk beazonosítani a problémát.**

Az excelt Önök küldték. Szíveskedjenek megnézni és látni fogják a problémát. Egyébként álláspontunk szerint a kritika teljesen érthető, az viszont már nem, miért nem

tudják „beazonosítani”. Kérdéseket tesz fel a rendszer, de rosszakat, mi beírtuk a jókat. Érdemes az excel megváltozott munkaképességű emberekre vonatkozó személyek rovatban körülnézni (!).

Sem a rendelkezésre álló idő, sem a rendelkezésünkre álló emberi erőforrás nem tette lehetővé, hogy észrevételeinket a mellékelt excel táblázatban küldjük meg, amely egyébként nem is teljesen alkalmas a célra. Ennek ellenére kipróbáltuk és ezzel már komoly és súlyos aggályaink vannak.

Ezek:

A szándék ellenére önmagában az oldal, illetve azon belül a példaként meghirdetett állaskörök leírása súlyosan diszkriminatív és stigmatizál! Hogy lehet leírni olyat például, hogy a kutyagondozói állás feltétele: iskolai végzettség 5 osztály? Egyrészt ilyen nem is létezik, a tankötelezettség ma 16 év! Még egy súlyos fogyatékossgal élő is járhat iskolába, aki aztán esetleg nem lesz potenciális munkavállaló. Másrészt a kutyákra nézve is devalváló, velük foglalkozni egy nagyon komoly feladat. A takarító, illetve segédmunkás állásajánlatoknál az a kifejezés, hogy iskolázatlan, mit takar? Ezek nem létező és sértő kifejezések. Ráadásul az alkotó eleve feltételezi, hogy mmk-s személy nyilván csak idióta lehet, miközben ez nagyon nem igaz, míg az ellenkezője igen. Ilyen állapot nem nagy számban létezik, akkor sem nálunk, inkább az intellektuális fogyatékosok körében. Önmagában a feltételezés is, hogy egy megváltozott munkaképességű pályázó ilyen lenne, épp azt jelzi, hogy annak megfogalmazója durva előítéletekkel él velük (velünk) szemben. Ha pedig viccelni kívánt, az sem jobb. Egyik esetben sem ezen a munkahelyen volna a helye.

A másik: vegyünk mondjuk egy szkizofrén beteget. Ezernyi konkrét esetet ismerünk. Van, akinek több diplomája, nyelvvizsgálója van, az állapota az évek alatt viszont annyit romlott, hogy nem is lenne képes munkavégzésre. Az iskolai végzettség nyilván meghatározó, de nem feltételezhetjük, hogy annak, aki bármilyen pszichoszociális fogyatékossgal él, annak nyilván semmilyen végzettsége nincs, amikor gyakran az átlagot messze felülmúló tudással és képességekkel rendelkeznek, mint bárki más. Vegyünk mondjuk például a Dr. Murphy amerikai filmsorozatot: ahol egy autizmussal élő fiatal szakorvosjelölt, aki olyan megoldásokat talál, amire egyetlen kollégája sem képes. Már 25 évvel ezelőtt leírtam (RI) egy pilot study alapján, amely hazánkban működött, hogy egy megváltozott munkaképességű személy, legyen bár orvos, teljes nyugalommal láthat el orvosi feladatokat, nyilván speciális beosztás és igényei kielégítése mellett. Ez az abstract egy világkongresszuson szerepelt. Aki a kérdéseket és az adandó válaszokat készítette, az nem tesz egyebet, mint bemutatja, hogy „Nem vagy érték!”

A Portál szakmai tesztelése mellett legalább annyira fontos az informatikai, és főként az információbiztonsági tesztelés is, melyet a Nemzeti Kibervédelmi Intézet hajtott végre. Többféle támadást is szimuláltak, melyekhez automatizált alkalmazásokat, úgynevezett robotokat használtak. Ezen tesztelés során több száz nem valódi profil és állásajánlat keletkezett, mind munkaadói, mind pedig álláskeresői oldalról. Ezért voltak láthatóak több, szabadon tölthető mezőben random karaktersorozatok, és ezért kerültek „kiválasztásra” valótlán, nem életszerű lehetőségek az előre meghatározott értéklístával ellátott mezők esetében. Ennek mentén a Portál készítőivel, éppen úgy, mint az NKI tesztelésében részt vevő kollégákkal szemben is alaptalanok a fentiekben megfogalmazott előítélet vádjai, lévén nem egy „szórakozó” személy, hanem egy automatizált program áll ezen rögzítések hátterében.

Az „Iskolázatlan” kifejezés pejoratív hangzása miatt módosításra került „végzettséggel nem rendelkező”-re.

Igen reméljük, hogy valóban teszt üzemben voltak ezek a jelenségek és megszűntek. A „végzettséggel nem rendelkezik” jobb, de még mindig rossz. Ilyen Mo-n gyakorlatilag nem létezik.

Jelen formájában maga a honlap nem, de a lehetséges opciók azt tükrözik, hogy találjanak már munkát ezek a szerencsétlenek és nem azt, hogy kincsekre lelhet egy munkaadó is! Mert amúgy ez az igazság!

Összefoglalva álláspontunk, hogy az ötlet kitűnő, a honlap hibákkal tarkított és korrigálandó, de jó felületnek ígérkezik. Azonban az opciók elfogadhatatlan stigmát feltételeznek és **in concreto ellentétesek az államtitkári szándékkal**. Ha a teszteléshez szükséges felületet kitaláló embernek ennyi jut eszébe, akkor alkalmatlan. **Nem is beszélve a világcégekről, ők hol vannak érintve, megszólítva?**

Amennyiben fenti körben fel nem merült, vagy extra indoklásra szoruló vélemények kerültek elő, ezeket szakmánként jelezzük, az alábbiakban:

Kommunikáció: értjük, hogy a robotizált, sablonok alapján működő világban, egy tesztoldal ilyen, de különösen ezen a területen a legfőbb szándék kell, hogy legyen a személyek megszólítása, hogy- ahogy Államtitkár úr szlogenje szól- az Érték vagy! a hétköznapi szintnél sokkal hangsúlyosabban megjelenjen. Legyenek alternatívák, ha a megszokott sémában nem tudja a kliens az oldalt használni. Kiemelendők olyan készségek, amelyek esetleg lényegesen jobbak egy pszichoszociális fogyatékossgal élőnél, ami ez alapján is orientálhatja. Lehetne olyan személyes lehetőség, hogy megmondhassa: mik az erősségei? És ugyanúgy leírhatná, mi okoz nehézséget (pl. monoton munka, vagy éppen abban a leghatékonyabb).

Szociális és közgazdasági terület: A szakmai anyagok közt szükséges felsorolni a Kézenfogva Alapítványnál elérhető -intellektuális fogyatékos emberek számára kidolgozott- Lantegi módszert, ami a segéd és egyszerű betanított munkakörök esetében az alacsony iskolai végzettségű emberek esetében is jelentősen növeli a beválás biztonságát. Ugyancsak felsorolandó a Salva Vita Alapítvány által működtetett Támogatott foglalkoztatás program. A „megváltozott munkaképességű” fogalmi rendszerben el kell különíteni azt a tartalmat, ami azonos azzal, amit a foglalkoztatási kötelezettség és a szociális hozzájárulási adó szabályai tartalmaznak, mert aki nem tartozik bele, nem veszik fel a megváltozott munkaképességűeknek felkínált állásba, amihez támogatás jár. Ez megoldható a Fogalomrendszerre történő utalással is. A munkaadóknak és megváltozott munkaképességűeknek szóló tájékoztatóban szereplő jellemző munkakörök esetében szükséges a forrás megjelölése, ami valószínűleg most a FEOR 93, így a példák a hatályos FEOR 08-ban így nem azonosíthatók. Ugyanígy a foglalkozások egészségügyi követelményeit is ebből kell meghatározni.

Munkaadói oldal: fentiekben túli egyéb észrevétel nem merült fel.

Tapasztalati szakértői oldal: fentiekben túli egyéb észrevétel nem merült fel.

IT oldal: a főoldalon található fél képernyőt elfoglaló homályos kép, amire rá van írva, hogy ÉRTÉK VAGY! körülbelül 0 információt hordoz, de elfoglalja a fél képernyőt. Sajnálatos, de az iparban ez mostanában nagyon kedvelt dolog, ez az információt szorítja háttérbe pusztán a "dizájn" kedvéért. Egyrészt maga a kép nehezen értelmezhető, másrészt elveszi a helyet a többi (sokkal lényegesebb) tartalomtól. Sokkal szerencsésebb

volna, ha körülbelül 300px-el alacsonyabb kép kerülne oda, így a tartalomból több látszana egyszerre. Ha a felső menüben a "Hasznos információk" menüpontot átneveznék "Információk" menüpontra (a hasznos nem igazán hordoz magában plusz jelentést - hiszen mindenképpen azt várjuk egy oldaltól, hogy hasznos dolgok legyenek rajta), akkor a kereső ikon helyett mellette elférne egy teljes keresősáv, amit egyből lehetne is használni, anélkül, hogy az ember egy nagyító ikonra kattintva egy másik oldalra navigál. Ez ugyan megszokott az iparban, hogy egy nagyító reprezentálja a keresés funkciót, de egy keresősáv, benne a "keresés..." felirattal sokkal könnyebben értelmezhető. A főoldal több, mint 7mb. Tekintettel arra, hogy a remélt felhasználók valószínűleg nem rendelkeznek a leggyorsabb netkapcsolattal ez igen nagyinak tűnik. Asztali gépen még elmegy ezzel a mérettel a betöltési sebesség, bár lassúnak számít, de mobilon (amit egyre többen használnak elsődleges eszköznek) nagyon nehéz lesz. Chromeból, a fejlesztői eszköztárról egyszerűen elérhető Lighthouse riport rengeteg egyszerű performancia javítási lehetőséget kínál fel, már első futtatásra is. Az álláskeresés menüpontban a "munkakör megnevezése" keresősáv furcsán magas. A térkép egy kellemes meglepetés. Több oldalon is megjelenik egy "ÉRTÉK VAGY! TÉRKÉP" felirat egy nagy képpel. Ember legyen a talpán, aki a világos képen a fehér szöveget el tudja olvasni.

Budapest, 2021. június 14.

Budapest, 2021. december 6.

Üdvözlettel:

Radó Iván

az Országos Fogyatékoságügyi Tanács tagja,
az Intézményi Férőhely Kiváltást Koordináló Országos Testület tagja,
Pszichiátriai Érdekvédelmi Fórum, elnök amely a
Fogyatékoságügyi Országos Szakmai Kollégium tagja,
a Szociális Ügyekért Felelős Államtitkárság stratégiai partnere,
OPCAT Magyar Nemzeti Megelőző Mechanizmus Civil Koordinációs Testület tagja,
Wesley János Főiskola, szociális munka fogyatékosokkal, gyakorlati tereptanár,
tapasztalati szakértő - tréner

Mental Health Europe, Leader of Hungarian National FocalPoint

Készítették: Kun Viktória - kommunikáció
Lechnerné Vadász Judit - szociális és közgazdasági terület
Radóné Andor Erika Alexandra - munkaadói oldal
Radó Iván - tapasztalati szakértő-tréner
Boros Miklós IT

*=Vastagított kékkel szerepelnek a PÉF észrevételei. Vastagított zölddel az NSZI választát jelöltük.